

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 13 юли 2011 година

относно държавна помощ № С 6/08 (ex NN 69/07) приведена в действие от Финландия в полза на Ålands Industrihus Ab

(нотифицирано под номер С(2011) 4905)

(само текстовете на фински и шведски език са автентични)

(текст от значение за ЕИП)

(2012/252/ЕС)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като призова заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с горепосочените разпоредби ⁽¹⁾,

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

- (1) Посредством жалба, подадена на 5 септември 2006 г., Комисията беше информирана относно редица мерки, предоставени от местното правителство на Оланд (наричано по-нататък „МП“) в полза на дружеството за недвижими имоти Ålands Industrihus Ab (наричано по-нататък „ÅI“). С писма от 25 октомври 2006 г. и 14 февруари 2007 г. Комисията поиска информация от Финландия, която беше предоставена с писма от 11 януари и 3 април 2007 г. Финландските власти предоставиха допълнителна информация на 31 май и на 12 юли 2007 г. Жалбоподателят предостави допълнителна информация през ноември 2006 г. и май 2007 г.
- (2) С писмо от 30 януари 2008 г. Комисията уведоми Финландия, че е взела решение да открие процедурата, предвидена в член 108, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-нататък „ДФЕС“) ⁽²⁾, по отношение на помощта (наричано по-нататък „решението за откриване“).

⁽¹⁾ ОВ С 76, 27.3.2008 г., стр. 15.

⁽²⁾ Считано от 1 декември 2009 г. членове 87 и 88 от Договора за ЕС стават съответно членове 107 и 108 от ДФЕС. По същество двете групи разпоредби са идентични. За целите на настоящото решение позоваванията на членове 107 и 108 от ДФЕС следва, където е подходящо, да се разбират като препратки към членове 87 и 88 от Договора за ЕО. С Договора за функционирането на ЕС се въвеждат и някои терминологични промени, като например замената на „Общност“ със „Съюз“ и на „общ пазар“ с „вътрешен пазар“. В настоящото решение ще бъде използвана терминологията на ДФЕС.

- (3) Решението на Комисията за откриване на процедура беше публикувано в Официален вестник на Европейския съюз ⁽³⁾. Комисията покани заинтересованите страни да представят своите мнения относно помощта.

- (4) Комисията не получи мнения от заинтересованите страни.

- (5) В допълнение към решението за откриване Финландия подаде информация, заведена в Комисията на 6 май 2008 г., 21 януари 2010 г., 26 февруари 2010 г., 21 май 2010 г., 18 юни 2010 г., 18 април 2011 г., 27 юни 2011 г. и 28 юни 2011 г. На 4 юни 2010 г. се проведе среща между службите на Комисията, финландските власти и представители на ÅI.

2. ОПИСАНИЕ НА ПОМОЩТА

2.1. ПОЛУЧАТЕЛ

- (6) Дружеството ÅI е регистрирано в град Мариехам, столица на Оланд, архипелаг в Балтийско море, разположен между континенталните части на Финландия и Швеция, с общо население от около 28 000 души. Оланд е провинция на Финландия, но се ползва с висока степен на автономност. Основната част от ÅI е собственост на МП (84,43 %) и на град Мариехам (15,01 %). Останалите акционери ⁽⁴⁾ са други органи на местната власт в Оланд.
- (7) Стопанската дейност на ÅI е в сферата на строителството, собствеността и предоставянето под наем на помещения за ползване за промишлени и търговски цели. Според Финландия предметът на дейност на дружеството е предоставянето на сгради на дружества в Оланд с оглед допринасяне за диверсифицирана и конкурентоспособна икономика.

⁽³⁾ Вж. бележка под линия 1.

⁽⁴⁾ С изключение на незначителен дял, който е собственост на местната стопанска организация „Ålands företagareförening rf“ (3 от общо 30 392 акции).

(8) До 1999 г. стопанската дейност на ÅI е била в скромни мащаби ⁽⁵⁾. Трудно може да се твърди, че стойностите по счетоводния баланс на ÅI нарастват ⁽⁶⁾. При тези условия управителният съвет на ÅI решава да започне да търси нови възможности за стопанско развитие с цел разрастване. По същото време местната стопанска общност (съставена почти изключително от малки предприятия) изразява желание за „технологичен парк“, т.е. струпване на имоти за административно ползване, където местните фирми да могат да се настанят под един покрив, така че да се улесни сътрудничеството, да се генерират нови идеи и да се насърчи предприемачеството като цяло. В окончателния си вид това трябва да се превърне в офис парк „iTiden“ (kvarteret iTiden). Възникването на проекта е обяснено по-подробно в раздел 2.2.

2.2. ПРОЕКТЪТ iTiden ⁽⁷⁾

(9) Обсъжданията между представители на местната стопанска общност и МП относно възможността за изграждане на „технологичен парк“ започват още през 1999 г. Осъществени са съвместни посещения с познавателна цел на подобни съоръжения в Швеция.

(10) През 2000 г. проектът е възложен на работна група, която представя предложение на МП и на град Мариехам през пролетта на 2000 г. Проектът и плановете на МП за построяването и финансирането му са посочени в бюджета на МП за 2000 г. ⁽⁸⁾ и са утвърдени в бюджета за 2001 г., в който МП е поискало и финансиране на възможни увеличения на капитала за инфраструктурни проекти, в това число и за ÅI (подобно искане е отправено и в бюджета за 2000 г.) ⁽⁹⁾.

(11) На 12 юли 2001 г. с помощта на увеличение на капитала ÅI купува земя в района „Västra Klinten“ на Мариехам, където се предвижда построяването на iTiden. Във връзка с тази покупка ÅI осигурява и необходимите промени за проекта iTiden в градоустройствения план.

(12) В бюджета за 2002 г. МП посочва, че ÅI ще започне строителни работи по проекта iTiden през 2002 г. и по всяка вероятност това ще изисква увеличение на капитала (за което МП отправя искане за необходимите бюджетни кредити) ⁽¹⁰⁾.

⁽⁵⁾ През 1999 г.: общ счетоводен баланс: 733 341 EUR; оборот: 101 486 EUR; общ резултат: 27 719 EUR.

⁽⁶⁾ Счетоводен баланс, намален от 834 645 EUR (1997 г.) на 733 341 EUR (1999 г.).

⁽⁷⁾ В основната си част информацията в настоящия раздел е взета от уебсайта на iTiden (www.itiden.ax) и е допълнена с информацията (която е в съответствие с обществено достъпната информация), предоставена от финландските власти.

⁽⁸⁾ „МП ще положи усилия да увеличи предлагането на индустриална собственост и административни площи, подходящи за секторите на ИТ и услугите, чрез публични дружества. Следователно те може да се нуждаят от допълнителен капитал.“ Budget för landskapet Åland 2000, стр. 304.

⁽⁹⁾ „МП ще работи [...] за постигане на по-голяма ефективност в улесняването на растежа на нови предприятия и бизнес проекти. МП ще продължи своите усилия за осъществяване на проекта за „ИТ селище“ [...]“. Budget för landskapet Åland 2001, стр. 319 и 321.

⁽¹⁰⁾ Budget för landskapet Åland 2002, стр. 291.

(13) В началото на 2002 г. е определена работна група за изграждането на iTiden и е ангажиран архитект. Потърсени са мнения на потенциални наематели относно техния интерес за наемане на имоти в iTiden. Подготвителните работи по терена са осъществени през пролетта на 2003 г. и строителството по етап 1 (проектът е замислен в два последователни етапа на строителство) започва през лятото на 2003 г. Първите наематели се нанасят в завършената през „етап 1“ част от iTiden на 1 декември 2004 г.

(14) Строителството по етап 2 от iTiden стартира през есента на 2006 г. и завършва през 2007 г.

2.3. МЕРКИТЕ ЗА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

(15) Официалното разследване на Комисията обхваща няколко капиталови инжекции („увеличения на капитала“) и гаранции по банкови заеми (наричани по-нататък „гаранции по заеми“), предоставени от МП в полза на ÅI между 1997 г. и 2007 г. Мерките са представени в таблицата по-долу (капиталовите инжекции са под номера от C-I до C-XI, а гаранциите: от G-I до G-III).

Марка	Дата на мярката	Увеличения на капитала (в EUR)	Гаранции по заеми (в EUR)
C-I (*)	18.6.1997 г.	84 094,39	
C-II (*)	22.6.2000 г.	340 582,27	
C-III (*)	10.10.2000 г.	114 368,37	
C-IV	20.7.2001 г.	353 199,00	
C-V	15.8.2002 г.	599 933,73	
C-VI	13.3.2003 г.	799 911,64	
G-I	9.10.2003 г.		2 600 000,00
C-VII	6.5.2004 г.	515 165,97	
C-VIII	30.9.2004 г.	669 896,95	
G-II	2.11.2004 г.		1 160 000,00
C-IX	16.6.2005 г.	199 977,91	
C-X	16.6.2005 г.	234 961,43	
G-III	13.12.2005 г.		2 600 000,00
C-XI	15.2.2007 г.	1 379 998,95	
	ОБЩО	5 292 090,61	6 360 000,00

(*) Тези мерки са предоставени преди въвеждането на еврото; поради това те са деноминирани във финландски марки (FIM). C-I възлиза на 500 003 FIM, C-II на 2 025 010 FIM, а C-III на 680 003 FIM. Към момента на преминаване към еврото обменният курс е фиксиран на 1 EUR = 5,94573 FIM.

(16) В сравнение с таблицата за мерките в точка 7 от решението за откриване гаранцията по заем в размер на 2 587 500 EUR от 26 октомври 2006 г. е заличена, тъй като тя никога не е била приведена в действие (вследствие на решение на финландските съдилища). Освен това, увеличението на капитала, посочено под номер С-ХІ от 12 юни 2006 г. в решението за откриване, в настоящата таблица е с дата 15 февруари 2007 г., тъй като в хода на разследването проличава, че тази мярка е била приведена в действие на по-късна дата. Решението на МП да предостави това увеличение на капитала наскоро (6 април 2011 г.) е отменено от финландския Върховен административен съд (вж. съображение 114 по-долу). При все това, тъй като капиталът е изплатен на АІ през 2007 г. и не е възстановен, Комисията счита, че решението на националния съд не поставя тази мярка извън обхвата на разследването.

(17) Според финландските власти всички увеличения на капитала са предназначени за финансиране на проекта iTiden, със следните изключения:

С-I) капиталова инжекция от 18 юни 1997 г. (84 094,39 EUR)

С-II) капиталова инжекция от 22 юни 2000 г. (340 582,27 EUR)

С-III) капиталова инжекция от 10 октомври 2000 г. (114 368,37 EUR)

С-VIII) капиталова инжекция от 30 септември 2004 г. (669 896,95 EUR)

С-IX) капиталова инжекция от 16 юни 2005 г. (199 977,91 EUR)

(18) Според Финландия всички гаранции по заеми са предоставени с цел финансиране на проекта iTiden. Повече подробности относно гаранциите по заеми са представени в съображения 66—86 по-долу.

3. ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ПО ЧЛЕН 108, ПАРАГРАФ 2 ОТ ДФЕС

(19) В решението за откриване Комисията поставя въпроса дали увеличенията на капитала и гаранциите по заеми са съвместими с вътрешния пазар на следните основания.

(20) По отношение на наличието на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС Комисията отбелязва, че за мерките са използвани държавни ресурси, тъй като са отпуснати от органите на местната власт, и че те имат избирателен характер, тъй като са предназначени за АІ. По отношение на критерия дали мерките предоставят на дружеството „предимство, което не би получило при нормални пазарни условия“ поради факта, че частен инвеститор, воден от перспективата за рентабилност в дългосрочен план, не би предоставил

същото подпомагане, Комисията не е убедена, че частен инвеститор би предоставил капитал по същия начин като МП предвид многократно отчетените от АІ загуби или, в най-добрите случаи, скромни печалби. По-специално по отношение на гаранциите по заеми Комисията изразява съмнения, че АІ би било в състояние да получи сходна финансова подкрепа на пазарите и че следователно му е предоставено предимство. Комисията също така счита, че такива предимства могат да нарушат конкуренцията и вътрешността на търговията.

(21) Комисията изразява съмнения, че мерките могат да бъдат разглеждани като съвместими с вътрешния пазар, ако бъдат снетени за държавна помощ.

(22) На последно място, Комисията поставя под въпрос твърдението на Финландия, че мерките, ако действително се счете, че те представляват държавна помощ, са били предоставени в съответствие със схеми за помощ, които вече са се прилагали преди присъединяването на Финландия към ЕС и следователно са правомерни.

4. МНЕНИЯ НА ФИНЛАНДИЯ

4.1. МЕРКИТЕ НЕ ПРЕДСТАВЛЯВАТ ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

(23) Финландия изразява становището, че МП е действало в съответствие с принципа на частния пазарен инвеститор, т.е. че мерките са мотивирани от перспективите за възвращаемост на инвестициите на МП. Според твърденията на Финландия решенията за инвестиции са били мотивирани от програмата за нови инвестиции на дружеството и преди всичко от проекта iTiden. Следователно мерките не са били предназначени за покриване на загуби от предходни периоди, нито за подпомагане на губеща стопанска дейност. МП е получило конкретна стойност срещу своите инвестиции в нови акции на АІ, тъй като стойността на дружеството се е покачила във връзка със записването на акции. Следователно дружеството АІ не е получило предимство, което не би могло да получи от частен инвеститор.

(24) Независимо от въпроса за възможни предимства, Финландия също така е изразила становище, че мерките не могат да бъдат определени като държавна помощ, тъй като не съществуват конкретни доказателства за съществено въздействие върху конкуренцията на пазара на недвижими имоти в Оланд.

4.2. АКО МЕРКИТЕ ПРЕДСТАВЛЯВАТ ДЪРЖАВНА ПОМОЩ, ТЯ Е ПРАВОМЕРНА В РАМКИТЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ СХЕМИ ЗА ПОМОЩ

(25) При все това, ако се установи, че мерките съдържат елемент на държавна помощ, според Финландия би следвало помощта да се разглежда като правомерна. Според твърденията на Финландия както капиталовите инжекции, така и гаранциите са обхванати от съществуващи схеми за помощ, които са били въведени преди членството на Финландия в ЕС.

4.3. ДОРИ И АКО ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ Е НОВА, ТЯ ВСЕ ПАК Е СЪВМЕСТИМА С ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

- (26) Дори и ако мерките представляват неправомерна държавна помощ, независимо от това те следва да се разглеждат като съвместими с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, тъй като са предназначени за развитието на региона и разкриването на нови работни места главно чрез допринасяне за диверсификация на икономиката в региона, която в основна степен разчита на морския сектор.

4.4. ВЪЗМОЖНО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

- (27) В случай че Комисията констатира, че помощта представлява неправомерна и несъвместима помощ, която трябва да бъде възстановена, Финландия изтъква следните аргументи.
- (28) Съгласно член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО ⁽¹⁾ Комисията не изисква възстановяване на помощта, ако това противоречи на общ принцип на правото на Общността. Това би било валидно в настоящия случай, тъй като Финландия има основателни причини да очаква горепосочените схеми, които са приети преди присъединяването, да са били и все още да са валидни и следователно всяка предоставена съгласно тези правила помощ би била правомерна.
- (29) Според Финландия, ако въпреки това Комисията счете, че помощта трябва да бъде възстановена, не е задължително елементът на помощ в увеличението на капитала да се равнява на пълната номинална стойност на трансакциите, при които е налице държавна помощ. По отношение на гаранциите всяка помощ, подлежаща на възстановяване, не може да надвишава авансово получените от предприятието лихви в резултат на гаранцията (в сравнение с негарантираните заеми). По същия начин, във връзка с капиталовите инжекции, никоя помощ не може да превишава разходите на АІ за получаване на равностоен капитал на пазара.

5. ОЦЕНКА

5.1. КВАЛИФИЦИРАНЕ КАТО ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

- (30) Съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС „всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите-членки, е несъвместима с вътрешния пазар“.
- (31) За квалифицирането на мярка като държавна помощ е необходимо да са изпълнени следните условия: а) мярката трябва да е финансирана от държава-членка

или чрез държавни ресурси; б) трябва да предоставя избирателно предимство, което да облагодетелства определени предприятия или производството на някои стоки; и в) да нарушава или заплашва да наруши конкуренцията и да може потенциално да засегне търговията между държавите-членки. Тъй като тези условия са кумулативни, всички те трябва да бъдат налице преди дадена мярка да бъде охарактеризирана като държавна помощ.

5.1.1. ДЪРЖАВНИ СРЕДСТВА И ИЗБИРАТЕЛНОСТ

- (32) Тези два критерия са налице по причините (които не са оспорени от Финландия), посочени в решението за откриване. Мерките са предоставени с отделни решения на МП за усвояване на средства, които са отпуснати на дружеството в неговия годишен бюджет от областния съвет на Оланд. Оттук е видно, че мерките са финансирани от държавата и са насочени индивидуално към АІ.

5.1.2. ПРЕДИМСТВО

- (33) Според твърденията на Финландия мерките не представляват държавна помощ, тъй като те не са предоставени на АІ предимство, което дружеството не би могло да получи на пазарите от частен акционер или частен кредитор.
- (34) Според установен принцип на законодателството в областта на държавната помощ (обикновено посочван като принципа на инвеститор в условия на пазарна икономика, или MEIP) инвестиция на публични органи в капитала на предприятия представлява държавна помощ, освен ако при подобни обстоятелства е било възможно частен инвеститор, като взема предвид поспециално перспективите за постигане на възвращаемост, да предостави същия капитал ⁽¹²⁾. По същия начин, съгласно точка 3.1 от Известието на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции ⁽¹³⁾ (наричано по-нататък „известие относно гаранциите“) гаранция, предоставена от публични органи, представлява държавна помощ, освен ако не е достъпен източник на финансиране при условия, които биха били приемливи за частен оператор при нормални условия на пазарна икономика.
- (35) В решението за откриване на процедурата Комисията изрази съмнения дали по отношение на капиталовите инжекции и гаранциите принципът MEIP е спазан на основание по-специално на две констатации, свързани с АІ:
- а) многократно отчетените от АІ загуби или незначителни печалби през годините, в които са предоставени мерките. На практика АІ отчита загуби през всяка година от периода 2001—2005 г. Печалбите между

⁽¹⁾ ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1.

⁽¹²⁾ Вж. наред с други решението по Дело 234/84, *Белгия срещу Комисията* [1986] ECR 2263, точка 14; Дело C-305/89 [1991] ECR I-1603, точки 18 и 19; обединени дела C-278/92, C-279/92 и C-280/92 *Hytasa* [1994] ECR I-4103, точки 20 и 21; Дело C-303/88 *Eni-Lanerossi* [1991] ECR I-1433, точка 20 и следващи; Дело T-11/95 *BP Chemicals* [1995] ECR II-599, точка 161.

⁽¹³⁾ ОВ C 155, 20.6.2008 г., стр. 10.

1998 и 2000 г. са малки и бележат спад (респективно 38 000, 28 000 и 9 000 EUR). Също така, когато през 2006 г. $\dot{A}I$ в крайна сметка печалба, тя достига едва 557,43 EUR. Прогнозираната печалба за 2007 и 2006 г. (т.е. печалбата, очаквана към момента на вземане на решението за предоставяне на мерките) е едва 5 868,46 EUR ⁽¹⁴⁾.

б) Освен това Комисията е с впечатлението, че паричните потоци на $\dot{A}I$ са недостатъчни за покриване на разходите на предприятието и ситуацията е такава от 2000 г. нататък, което води до предположението, че мерките са били необходими просто за покриването на недостига на парични средства ⁽¹⁵⁾.

(36) Финландия отхвърля това становище. Аргументите на Финландия ще бъдат разгледани по-долу поотделно за увеличението на капитала и за гаранциите по заемите.

5.1.2.1. Капиталовите инжекции

(37) На първо място, Финландия отхвърля становището, че $\dot{A}I$ има проблем с ликвидността. В действителност, въпреки че дейностите на дружеството са ограничени като мащаб преди проекта iTiden, резултатите от дейността и ликвидността са били и са се запазили задоволителни през целия период на разследването. Следователно мерките не са били необходими за покриване на разходите за дейността. По-скоро целта на мерките е била финансиране на разширяването на дружеството и следователно те трябва да се разглеждат като инвестиции. С оглед на условията за тези инвестиции последните са обосновани съгласно принципа на инвеститор в условия на пазарна икономика и следователно не представляват държавна помощ.

(38) В този контекст Финландия твърди, че по-голямата част от увеличението на капитала са използвани за финансиране на проекта iTiden, докато останалите са насочени към други проекти на $\dot{A}I$ (вж. съображение 17 по-горе).

(39) Комисията прави следната оценка.

(40) Като предварителна точка Комисията подчертава, че капиталът, който даден акционер предоставя на дадено предприятие, по дефиниция не е определен за конкретна употреба, а става част от материалните активи на дружеството. Следователно е нормално когато инвестиция е предоставена като общ капитал нейното съответствие с принципа MEIP да се оценява с оглед на общите перспективи за резултатите на предприятието като цяло. Това не изключва оценката, при наличието на съответни данни, на очакваната възвращаемост на определени

планирани инвестиции, разбира се при условие че тази информация е била на разположение към момента на вземане на решение за инвестицията.

(41) Що се отнася до общите финансови резултати на $\dot{A}I$, въз основа на представените в хода на разследването доказателства Комисията приема, че резултатите от дейността на $\dot{A}I$ системно покриват загубите на дружеството и осигуряват неговата ликвидност. Наличните доказателства не позволяват да се направи заключение, че увеличенията на капитала (или заемите, получени чрез гаранциите) са използвани за покриване на загуби от дейността на $\dot{A}I$.

(42) При все това остава фактът, че МП е предоставило на $\dot{A}I$ допълнителен капитал със значителен размер, който на пръв поглед през периода 1997—2006 г. е генерирал нулеви или твърде незначителни печалби. Ето защо централният въпрос — както твърди и самата Финландия — остава дали МП е имало причина да очаква възвращаемост на своя капитал, която би била достатъчна за частен инвеститор, за да направи същата инвестиция. Това трябва да се прецени въз основа на информацията, известна на МП към момента на увеличението на капитала.

(43) Според твърденията на Финландия основната част от увеличението на капитала е била предназначена за финансиране на проекта iTiden, етапи 1 и 2, докато останалите увеличения на капитала са били насочени към различни други инвестиции. От съображения за яснота увеличението на капитала, използвани за финансиране на проекта iTiden, са разгледани на първо място в представения по-долу анализ.

Увеличенията на капитала за iTiden

(44) Финландия твърди, че всички увеличения на капитала с изключение на номерата C-I, C-II, C-III, C-VIII и C-IX са направени с оглед финансиране на iTiden, който безспорно е най-големият самостоятелен проект на $\dot{A}I$. Първото увеличение на капитала, предназначено за проекта iTiden, е направеното през 2001 г. (C-IV).

(45) По отношение на условията, при които МП е направило тези увеличения на капитала, и решаващото условие между тях — очакваната към момента на решението възвращаемост — Финландия е представила следната информация:

(46) Решенията на МП да продължи с увеличенията на капитала, свързани с iTiden, са взети въз основа на представената на неофициални срещи с участието на МП и представители на $\dot{A}I$ информация. Финландия посочва, че не са водени протоколи на тези срещи. Независимо от това Финландия е представила на Комисията презентации, направени на такива срещи и на заседания на съвета на $\dot{A}I$. В тях се съдържа сбита информация относно общите данни и основните характеристики на проекта iTiden и изчисленията на рентабилността за етапи 1 и 2 на проекта. Следователно тези доказателства позволяват на Комисията да констатира каква възвращаемост е очаквало МП към момента на отпускане на увеличенията на капитала, свързани с iTiden.

⁽¹⁴⁾ Вж. бележка 25 към решението за откриване на процедура.

⁽¹⁵⁾ Вж. бележка 26 към решението за откриване на процедура.

- (47) На 31 януари 2002 г. ÅI провежда неофициална среща с МП, за да си осигури одобрение за започване на строителството на iTiden през 2002 г. (след закупуване на парцела през 2001 г.). На тази среща ÅI представя изчисление на рентабилността, в което е възприето предположението, че проектът ще носи печалба в размер на 3 % от собствения капитал на ÅI.
- (48) Друга неофициална среща между ÅI и МП се провежда на 4 март 2003 г. с цел подготовка на общото събрание на ÅI на 5 март 2003 г. Общото събрание е трябвало да вземе решение за започване на строителството от етап 1 на проекта iTiden, което не се е състояло през 2002 г. Представено е актуализирано изчисление на рентабилността. Според разчетите в това изчисление етап 1 е трябвало да донесе излишък от едва 700 EUR, като не се предвижда възвращаемост от собствения капитал на ÅI.
- (49) На 2 януари 2006 г. управителният съвет на ÅI се събира, за да обсъди започването на строителството по етап 2 и обявяването на покана за увеличаване на капитала, която ще бъде открита с оглед финансиране на строителството. Според изчислението на рентабилността, представено на заседанието, проектът ще достигне прага на печалба с възвращаемост на собствения капитал в размер на 3 %. Налага се обаче това изчисление да бъде преразгледано с оглед на увеличените разходи за адаптиране на сградите към нуждите на наемателя. Така на 10 януари 2006 г. е прието преразгледано изчисление, което да послужи като основа за увеличението на капитала, за което е взето решение на общото събрание на 12 юни 2006 г. (въпреки че увеличението на капитала е изплатено едва на 15 февруари 2007 г. поради технически причини — това е увеличение на капитала под номер С-ХI). В това изчисление възвращаемостта годишна възвращаемост на собствения капитал за етап 2 от iTiden се определя на 1 %.
- (50) Финландия е представила това доказателство и посочва, че това свидетелства точно за тогавашните очаквания за възвращаемост, на базата на които МП взема решение за увеличението на капитала за проекта iTiden, т.е. С-IV, С-V, С-VI, С-VII и С-X за етап 1 и С-XI за етап 2. Тези оценки на рентабилността се основават на очакваните приходи (т.е. наеми) от iTiden. Според твърденията на Финландия възвращаемостта на инвестицията на МП трябва да отчита също и перспективата за капиталови печалби, която се изразява в увеличаване стойността на имотите с течение на времето. Финландия обаче не е представила конкретни доказателства за това. Тези съображения не са включени в изчисленията на рентабилността, което говори, че те не са отчетени при вземането на инвестиционните решения. Въз основа на горните доказателства Комисията счита, че частен инвеститор не би направил подобни инвестиции при такава очаквана възвращаемост.
- (51) Всеки инвеститор, който влага средства по проект, който съдържа известен елемент на риск (като например строителство на недвижим имот с търговска цел), ще изисква възвращаемост, която отразява в достатъчна степен присъщия на инвестицията риск. Следователно той ще очаква „рискова премия“, която надвишава известната възвращаемост, която може да получи от алтернативен безрисков актив („безрисковия лихвен процент“). Традиционен съпоставим показател за безрисковия лихвен процент са държавните облигации с по-кратък матуритет с рейтинг ААА. За целите на настоящата оценка е използвана печалбата по двугодишните финландски държавни облигации, тъй като Финландия не е емитирала облигации с по-кратък матуритет. Съответно се получава безрисков лихвен процент в размер между 2,7 и 4,2 % през 2002 г., между 2,2 и 2,7 % през 2003 г. и между 2,8 и 3,8 % през 2006 г.
- (52) При направеното сравнение с възвращаемостта на собствения капитал, очаквана от МП към момента, когато предприятието взема решение за увеличението на капитала, свързани с iTiden, Комисията отбелязва, че МП е можело да постигне същата или дори по-голяма възвращаемост без който и да е от рисковете, свързани с проектите за собствеността. В действителност дори при най-оптимистичното тълкуване „рисковата премия“ (т.е. възвращаемостта, надвишаваща безрисковия лихвен процент) би достигнала най-много 0,3 % за увеличения на капитала под номера С-IV и С-V (т.е. увеличението на капитала от 2001 и 2002 г.). За увеличението на капитала, направени в резултат на решението от 2003 г. за започване на строителството по етап 1 на iTiden (и следователно въз основа на очакваната възвращаемост, представена на неофициалната среща от 4 март 2003 г., вж. съображение 48 по-горе), т.е. С-VI, С-VII и С-X, очакваната възвращаемост е нула, което означава, че е можело да се постигне далеч по-добра възвращаемост без поемане на какъвто и да е риск. По същия начин за увеличението на капитала за етап 2, С-XI, очакваната възвращаемост от 1 % е значително по-малка от наличния към този момент безрисков лихвен процент.
- (53) Безспорно е, че частен инвеститор не би бил удовлетворен от отрицателната или твърде малка рискова премия, която МП е било готово да приеме за увеличението на капитала, посочено в съображения 47—49 по-горе. При необходимост това може да се потвърди с емпирични данни относно очакваната възвращаемост на пазара на недвижимата собственост в Оланд.
- (54) Според доклад⁽¹⁶⁾ на KPMG от 10 юли 2007 г., възложен от Финландия и представен на Комисията на 17 юли 2007 г., изискваната от частните инвеститори възвращаемост на инвестициите в недвижими имоти, предназначени за офиси, в Оланд е 7 % (а за индустриална собственост — 8 %). При все че този доклад е съставен по-късно от разглежданите в настоящото решение инвестиционни решения на МП, той е приложим, тъй като се

(16) KPMG „Projekt Tower“, 10.7.2007 г.

основава на наблюденията на минали инвестиции и няма очевидна причина да се смята, че търсената през предходните години възвращаемост е значително по-ниска. При всички случаи в него са представени убедителни данни, че очакваната от ÅI възвращаемост не би била достатъчна за частен инвеститор.

- (55) Според твърденията на Финландия въпреки ниската или нулева очаквана възвращаемост инвестициите са съвместими с MEIP, тъй като i) преди започването на строителството ÅI се е допитало до потенциалните наематели и е било уверено, че процентът на обитаване ще достигне най-малко 80 % и ii) с оглед на действителните финансови резултати на ÅI (и оттук преди всичко на проекта iTiden) през годините от 2004 нататък и на произтичащите от тях потенциални капиталови печалби инвестицията се е оказала печеливша.
- (56) В този контекст, без да е необходимо да се оценяват финансовите резултати на ÅI през последните години, е достатъчно отново да се подчертае, че въпросът не е в това дали днес резултатите на предприятието са достатъчни, а дали на базата на известните данни и това, което е можело да се предположи към момента, когато МП е взело решение да предостави държавни ресурси на ÅI (с оглед на очакваните 80 процента обитаемост), частен инвеститор, действащ според пазарните правила, би преостановил на предприятието същия капитал. Поради изложените по-горе причини Комисията счита, че частен инвеститор не би постъпил по този начин.
- (57) Следователно Комисията счита, че с увеличението на капитала под номера C-IV, C-V, C-VI, C-VII, C-X и C-XI на ÅI е предоставено предимство, което предприятието не би могло да получи при пазарни условия⁽¹⁷⁾.

Останалите увеличения на капитала

- (58) Тук Комисията ще разгледа останалите увеличения на капитала в обхвата на решението за откриване, които според Финландия не са обосновани с проекта iTiden.

Увеличение на капитала C-I от 18 юни 1997 г.

- (59) Съгласно приложимите към момента на тази капиталова инжекция правила *de minimis* субсидии в размер под 100 000 ECU, предоставени на предприятие за период от 3 години, не представляват държавна помощ⁽¹⁸⁾. Това увеличение на капитала възлиза на 84 094,39 EUR,

т.е. е значително под прага *de minimis* от 100 000 ECU. За период от 3 години ÅI не се е ползвало от никакви други мерки⁽¹⁹⁾. На това основание увеличението на капитала от 1997 г. при никакви условия не може да представлява държавна помощ, независимо от обстоятелствата, при които е осъществено.

Увеличения на капитала под номера C-II и C-III от 22 юни 2000 г. и 10 октомври 2000 г.

- (60) Финландия е посочила, че мерките са предназначени за построяването на индустриална собственост в Норбьоле, за обновяването на недвижим имот в Мариехам (C-II) и за закупуване на индустриална собственост в източната част на Оланд (C-III). Следователно няма ясна връзка с проекта iTiden, който по това време все още не е ясно формулиран (това е шяло да стане през 2001 г., когато е била купена земята).
- (61) В действителност през периода 1998—2007 г. общата печалба на ÅI е скромна или отрицателна, факт е обаче, че през 2000 г. и двете предходни години дружеството реализира скромна печалба, а загубите започват през 2001 г. В хода на разследването се установява, че дружеството е покривало разходите и че ликвидността му е достатъчна. Инвестициите, които мотивират тези две увеличения на капитала, изглеждат пропорционални на мащаба и „традиционния“ модел на стопанска дейност на ÅI преди разширяването, свързано с проекта iTiden. Ето защо няма непреодолима причина да се счита, че частен инвеститор не би предприел същите увеличения на капитала и следователно няма безспорни доказателства за предимство в полза на ÅI.
- (62) До 2000 г. стопанската дейност на ÅI показва скромни, но положителни резултати (от порядъка между 9 000 и 38 000 EUR за периода 1997—2000 г.). Стопанската дейност на ÅI е в съответствие с действащия тогава план на дружеството. Съобразно с него ÅI притежава и отдава складове и офиси на територията на Оландските острови. Наличността от недвижими имоти собственост на ÅI се запазва твърде устойчива до 2000 г., с което се обясняват и стабилните финансови резултати на дружеството. Оборътът на ÅI е от порядъка на 95 000—101 000 EUR за периода 1997—2000 г. Следователно, макар и с относително малък оборот, ÅI е в състояние да извършва печеливша стопанска дейност.
- Увеличения на капитала под номера C-VIII и C-IX от 30 септември 2004 г. и 16 юни 2005 г.*
- (63) Според Финландия тези увеличения на капитала са били усвоени за закупуване на индустриална собственост (C-VIII) и за изграждане на хангар на летище Jomala извън Мариехам (C-IX).

⁽¹⁷⁾ В действителност увеличение на капитала C-IV е направено през 2001 г., т.е. преди представения през 2002 г. анализ на рентабилността. Не е представено отделно обяснение за финансовите предположения, стоящи в основата на увеличението C-IV. Но тъй като това увеличение на капитала е използвано за закупуване на земята, върху която е трябвало да бъде построен iTiden (и такава е било първоначалното намерение), Комисията счита, че LG, доколкото изобщо е проучило перспективите за възвращаемост, е нямало основания да очаква възвращаемост над 3 %, каквито са били очакванията през 2002 г.

⁽¹⁸⁾ ОВ С 68, 6.3.1996 г., стр. 9.

⁽¹⁹⁾ Въпреки че официалната процедура е открита през 2008 г., Комисията вече е отправила запитване към Финландия относно тези мерки с писмо още на 25 октомври 2006 г., поради което капиталовата инжекция от 1997 г. не попада в обхвата на 10-годишния статут за ограничения върху възстановяването.

- (64) Въпреки че не са непосредствено обосновани от проекта iTiden, тези мерки са приложени при напълно различни от обстоятелствата от оказаните въздействие върху коментираните по-горе мерки С-II и С-III. Увеличения на капитала под номера С-VIII и С-IX са предприети респективно през 2004 и през 2005 г. По това време AI работи на загуба от 2001 г. насам. Решаващо е и обстоятелството, че тези инвестиции са направени в момент, когато МП вече е инвестирало над 2,25 млн. EUR в AI от 2001 г. насам с разбирането, че тази инвестиция няма да осигури възвращаемост, приемлива за пазарен инвеститор.
- (65) Недостатъчната възвращаемост по проекта iTiden неизбежно е щяла да даде отрицателно отражение върху резултатите на AI като цяло. Собственият капитал не е обвързан с конкретна дейност, а е заменяем и трябва да получава възвращаемост от резултатите на цялата дейност на предприятието. Следователно към момента на осъществяване на мерки С-VIII и С-IX МП трябва да е било наясно с факта, че е малко вероятно допълнително увеличение на капитала на AI да генерира достатъчна възвращаемост в предвидимото бъдеще. Пазарен инвеститор би бил готов да направи капиталовите инжекции, при условие че такива инвестиции ще позволят възвращаемост на пазара по отношение на резултатите от цялата дейност на предприятието (т.е. възвращаемост, която би компенсирала ниската възвращаемост на други увеличения на капитала), но нищо не предполага, че това се е очаквало в настоящия случай. Финландия не е представила конкретна информация относно тези мерки, която би могла да промени това становище. Следователно Комисията счита, че при тези обстоятелства частен инвеститор не би предоставил на AI допълнителен капитал. Оттук следва, че увеличения на капитала под номера С-VIII и С-IX са предоставили на AI предимство, което предприятието не би могло да получи на пазара.

5.1.2.2. Гаранциите по заеми

- (66) При оценката на възможно наличие на държавна помощ при гаранциите Комисията прилага принципите, установени в нейното известие за гаранциите. В раздел 3.2 от известието са определени условията, които обикновено са достатъчни за изключване на наличието на държавна помощ в гаранция, предоставена от публични органи. По отношение на гаранции под номера G-I, G-II и G-III обаче тези условия не са изпълнени (достатъчно е да се отбележи, че тези гаранции покриват 100 % от съответните заеми, вж. раздел 3.2, буква в) от известието относно гаранциите).
- (67) На първо място Комисията отбелязва, че финансовото състояние на AI през периода, през който са отпуснати гаранциите, е достатъчно стабилно, за да не изключва способността на предприятието да получи заеми на пазара при липса на гаранции. Предприятието не е предприятие в затруднение по смисъла на Насоките на

Комисията за оздравяване и реструктуриране⁽²⁰⁾. Въз основа на наличните доказателства не може да се заключи, че AI е предприятието, което изобщо не би оцеляло без подкрепата на държавата. В годините, предхождащи капиталовите инжекции, т.е. преди стартирането на проекта iTiden, финансовите резултати на AI са стабилни и неговата стопанска дейност показва умерени положителни резултати. Причината, поради която публичните органи започват активно да инжектират капитал през 2001 г., не е оздравяването на предприятието, а финансирането на неговия растеж. При отсъствие на помощ под формата на увеличения на капитала AI не би изпаднало в несъстоятелност, а би останало по-малко предприятие, което при все това би имало достъп до финансовите пазари. Ето защо Комисията не може да заключи, че без гаранциите AI е нямало да има достъп до кредитните пазари. Тогава остава въпросът дали гаранциите са осигурили на предприятието предимство под формата на по-ниски разходи за заеми, отколкото то би плащало при пазарни условия в отсъствието на гаранции.

- (68) Въпросът, който трябва да бъде разгледан на второ място, е дали за гаранциите е наложена достатъчна премия, съпоставима с премията, която би наложил частен доставчик на гаранции. В настоящия случай Комисията не е открила частни гаранции, които позволяват пряка съпоставка. При тези обстоятелства Комисията ще сравни общия финансов разход по гарантирания заем, включително лихвения процент по заема и премията за гаранцията, с пазарната премия за подобен негарантиран заем⁽²¹⁾.
- (69) На 9 октомври 2003 г. [...] (*) , търговска банка, предоставя на AI заем в размер на [...] EUR срещу обезпечение [...]. Лихвеният процент е определен на [...] % годишно до 15 януари 2007 г.⁽²²⁾
- (70) При все че този заем съвпада във времето с гаранция под номер G-I, Комисията не счита, че е подходящо сравнение по отношение на разхода за тази мярка. На практика между юни 2000 г. и март 2003 г. AI получава пет капиталови инжекции с общ размер от 2 208 595,01 EUR. Държавно подпомагане от такава величина неизбежно би повлияло на оценката на риска, проведена от [...] преди отпускането на заема, и така би подобрило условията на заема, включително разходите по него, в сравнение с условията, които предприятието би могло да получи на пазарите в отсъствието на елемента на държавна помощ в увеличенията на капитала. Ето защо Комисията не може да приеме, че лихвеният процент за

⁽²⁰⁾ ОВ С 244, 1.10.2004 г., стр. 2.

⁽²¹⁾ Известието относно гаранциите, раздел 3.2, буква г).

(*) Поверителна информация

⁽²²⁾ След 15 януари 2007 г. лихвата е трябвало да бъде променена на [...] базисни пункта.

негарантирания заем от 2003 г. (или всички по-късни заеми) отразява коректно условията за кредитиране на $\dot{A}I$ в отсъствието на държавна помощ и не може да го използва като достоверен и надежден съпоставим показател за разходите по заемите, обхванати от предоставените от МП гаранции.

(71) Комисията счита, че в отсъствието на други надеждни доказателства относно съпоставими заеми при пазарни условия Съобщението относно референтния процент ⁽²³⁾ предлага приложим, външен за получателя, съпоставим показател за оценка дали мерки G-I, G-II и G-III са предоставени при пазарни условия. Съобщението относно референтния лихвен процент осигурява заместител за пазарния лихвен процент и за изчисляване на елемента на помощ в мерките за държавна помощ. Методиката за определяне на референтен лихвен процент се основава на следните два фактора: основния лихвен процент (в настоящия случай едногодишния EURIBOR), към който се прибавя марж на заема. Маржът на заема, който трябва да се прибави към основния лихвен процент, зависи от два фактора: рейтинга на предприятието, което получава заема, и предложеното ниво на обезпеченост за заема. В съобщението се разграничават пет рейтинг категории (силен [AAA-A], добър [BBB], задоволителен [BB], слаб [B] и лош [CCC и по-нисък]) и три нива на обезпеченост (висока, нормална и ниска) за всяка рейтинг категория.

(72) На 18 юни 2010 г. Финландия представи на Комисията доклад от консултантското дружество [...], в който е представен годишен рейтинг на $\dot{A}I$ за декември всяка година. Рейтингът е изготвен ретроспективно и се основава на наличните цифри към края на финансовата година (т.е. рейтингът, даден през декември 2002 г., разглежда ретроспективно жизнеспособността на дружеството през 2002 г.). Дружеството [...] представя рейтинговия доклад, в който се описва общото финансово състояние и развитието на дружеството и обхваща следните сектори на оценка: растеж, рентабилност, парични потоци, ликвидност, платежоспособност и задължения. Приложената рейтингова скала има пет рейтинг категории: отличен (A + и A), добър (A- и B+), задоволителен (B и B-), достатъчен (C + и C) и лош (C- и D), като позволява директно сравнение с рейтинговата скала на съобщението относно референтния лихвен процент.

(73) През декември 2002, 2003 и 2004 г. [...] класира $\dot{A}I$ респективно като C+, C + и C, с което поставя дружеството в категория „достатъчен“. Тази категория съответства на рейтинг категория „слаб“ по смисъла на съобщението относно референтния лихвен процент. За дружеството, класирано като „слабо“, маржовете на заемите, които следва да се добавят към основния лихвен процент съгласно съобщението относно референтния лихвен процент варират в зависимост от предложеното обезпечение от 220 базисни пункта при висока обезпеченост до 650 базисни пункта при ниска обезпеченост. През декември 2005 г. [...] класира $\dot{A}I$ в

категория B- (задоволителен), което съответства на рейтинга „задоволителен“ по смисъла на съобщението относно референтния лихвен процент.

(74) На 27 юни 2011 г. Финландия предоставя допълнителна информация относно рейтинга и обезпечеността на заемите. Рейтингът е определен от [...], банката, която е отпуснала на $\dot{A}I$ негарантираните заеми и двата гарантирани заема. При рейтинга на [...] за годините 2000—2003 се използва буквена система, която се допълва с по едно дума за всяка категория. Рейтингът може пряко да се съпоставя с рейтинговата скала на съобщението относно референтния лихвен процент. От 2005 г. нататък рейтингът се определя от [...], консултантско дружество, подобно на [...]. През 2003 и 2004 г. [...] класира $\dot{A}I$ в категория B- (задоволителен) и A (задоволителен), което съответства на рейтинга „задоволителен“ по смисъла на съобщението относно референтния лихвен процент. Това означава, че за 2003 и 2004 г. [...] класира $\dot{A}I$ една категория по-високо от рейтинга на [...]. За 2005 г. [...] класира $\dot{A}I$ като A (задоволителен), което отговаря на рейтинга „задоволителен“ по смисъла на съобщението относно референтния лихвен процент, и следователно поставя $\dot{A}I$ в същата категория като определената от [...].

(75) Комисията е на мнение, че при оценяването дали гаранции под номера G-I, G-II и G-III са предоставени при пазарни условия следва да се приложи рейтингът на [...]. Не трябва да се забравя, че преди отпускането на първата гаранция под номер G-I през октомври 2003 г. $\dot{A}I$ вече е получило пет капиталови инжекции на обща стойност 2 208 595,01 EUR, тогава съществува вероятност всеки рейтинг на дружеството през 2003 г. да е повлиян от значителното по размери държавно подпомагане. Поради това Комисията счита за уместно да приложи по-консервативния рейтинг, определен от [...]. Това оказва влияние за годините 2003 и 2004, тъй като за тези две години [...] е класирало $\dot{A}I$ една категория по-ниско от [...]. Следва да се отбележи, че [...] е предоставило на $\dot{A}I$ заеми, гарантирани от МП, като същевременно е определило и рейтинга на $\dot{A}I$, което би могло да се отрази на оценката. [...] не е участвало във финансовите дела и следователно е по-малко вероятно неговата оценка да е пряко повлияна от незаконни съображения, свързани с държавната помощ.

(76) Следователно Комисията приема следните рейтинги на $\dot{A}I$ за целите на прилагането на съобщението относно референтния лихвен процент: слаб (B) през 2003 и 2004 г. и задоволителен (BB) през 2005 г.

(77) Що се отнася до обезпечението, $\dot{A}I$ е предоставило обезпечение с номиналната стойност на гаранциите под формата на ипотечи върху недвижим имот, върху който е построен проектът iTiden. Финландия не е предоставила информация, свързана със загубата в случай на неизпълнение (Loss Given Default — LGD) съгласно бележка под линия 2 на съобщението относно референтния лихвен процент. Тази информация помага да се установи нивото на обезпеченост и маржовете на заемите,

⁽²³⁾ ОВ С 14, 19.1.2008 г., стр. 6.

които да се прибавят към основния лихвен процент. Поради това Комисията е поискала информация относно приоритета на обещаните ипотечки и стойността на имота към момента на предоставяне на гаранциите. Финландия не разполага с оценки, които показват стойността на имота към момента на гаранционните мерки. Финландските власти обаче твърдят, че стойността на имота е нараснала във времето с развитието на проекта. Според Финландия през 2010 г. имотът се оценява на [...] EUR.

- (78) Що се отнася до първостепенния ранг на обезпечението, Комисията отбелязва, че по отношение на гаранции G-I и G-II обезпечението на МП е с най-първостепенен ранг от всички предоставени ипотечки върху имота. Комисията отбелязва, че търговските банки са предоставили на ÅI негарантирани заеми и са приели като обезпечение ипотечки върху същия имот, които са с по-нисък ранг (и следователно са по-несигурно обезпечение) от обезпечението, получено от МП. Предвид този факт и при отсъствието на по-подходящи доказателства Комисията приема, че нивото на обезпеченост на гаранциите е „нормално“ за целите на прилагането на известието относно гаранциите.
- (79) Въз основа на гореизложеното референтният лихвен процент ще се оценява поотделно за всяка гаранция, която ÅI е получило от МП.
- (80) Комисията отбелязва, че премията за всички предоставени на ÅI гаранции се формират от две части: i) периодична премия, която се плаща ежегодно и се изразява като процент от неизплатената главница по заема и ii) еднократна такса, която също се изразява като процент от размера на заема, но се плаща само веднъж при издаването на гаранцията. В представената по-долу оценка общият финансов разход по гарантираните заеми включва само периодичната премия, която се плаща всяка година. В съответствие с точка 4.2 от известието относно гаранциите елементът на помощта в гаранцията трябва да бъде изчислен като разликата между пазарната цена на гаранцията (в настоящия случай референтният лихвен процент) и реално платената цена. Реално платената от ÅI цена включва периодичната премия, заплащана ежегодно, и еднократната премия, платена само веднъж. По практически причини еднократната премия ще бъде разглеждана в точка 8.2 по-долу във връзка с възстановяването, тъй като е по-лесно размерът на еднократната такса да се приспадне от сумата на помощта, подлежаща на възстановяване. При всички случаи, дори ако еднократните премии се добавят към общите финансови разходи по гарантираните заеми, заключението относно наличието на помощ не би се променило. Еднократната премия оказва влияние единствено върху сумата на помощта, предоставена на ÅI.

Гаранция G-I

- (81) Гаранция под номер G-I е предоставена от МП на 9 октомври 2003 г. за покриване на заем от [...] в полза на ÅI в размер на [...] EUR (кредит номер [...]). Като обезпечение за всякакви искове по гаранцията ÅI предоставя ипотека върху недвижим имот. Лихвеният

процент по заема е определен на [...] % до 15 януари 2007 г. ⁽²⁴⁾ Премията по гаранцията е [...] % от размера на заема годишно ⁽²⁵⁾. Така общият финансов разход по гарантирания заем към момента на отпускане на заема достига [...] % годишно, което трябва да се сравни с референтния лихвен процент за гаранцията, изчислен на базата на основния лихвен процент и маржа, който зависи от рейтинга на ÅI и нивото на обезпеченост на заема. Основният лихвен процент (едногодишен EURIBOR) на 9 октомври 2003 г. е 2,235 %. Към този момент рейтингът на ÅI е „слаб“ по смисъла на съобщението относно референтния лихвен процент. Съгласно определеното по-горе Комисията приема, че нивото на обезпеченост на заема е нормално, което означава, че маржът на заема, който трябва да се прибави към основния лихвен процент, е 400 базисни пункта. Следователно референтният лихвен процент за този заем възлиза на 6,235 %, което надвишава общия финансов разход по G-I от [...] % годишно.

- (82) Освен това, считано от 6 септември 2004 г. МП е намалило премията по гаранцията за G-I на [...] %. Съответно общият финансов разход по гарантирания заем е спаднал на [...] %, т.е. [...] базисни пункта под референтния лихвен процент, като по този начин е създадено съответно предимство за ÅI.

Гаранция G-II

- (83) На 2 ноември 2004 г. ÅI взема заем в размер на [...] EUR от [...] (кредит номер [...]). Този заем е осигурен с гаранция от МП, за която ÅI предоставя гаранция под формата на обезпечение върху недвижим имот. Лихвеният процент е определен на [...] + [...] базисни пункта и гаранционна такса в размер на [...] % от размера на заема годишно, което означава, че общият финансов разход по този гарантиран заем е бил [...] % годишно ⁽²⁶⁾.
- (84) Референтният лихвен процент за G-II трябва да се изчисли на база едногодишния Euribor на 2 ноември 2004 г., който е бил 2,314 %. Към този момент рейтингът на ÅI е „слаб“ по смисъла на съобщението относно референтния лихвен процент. Ако се приеме, че нивото на обезпеченост е нормално, референтният лихвен процент за този заем достига 6,314 % годишно, което е повече от общия финансов разход по G-II в размер на [...] % годишно. Сравнението на разходите по този нов гарантиран заем с референтния лихвен процент показва,

⁽²⁴⁾ Според предоставената от Финландия информация този лихвен процент е трябвало да се прилага до 15 януари 2007 г., когато е трябвало да бъде променен на [...] + [...] базисни пункта. Условието на този гарантиран заем обаче са предоговорени и считано от 13 декември 2005 г. лихвеният процент е определен на [...] % до 15 януари 2007 г., когато е трябвало да бъде променен на [...] + [...] базисни пункта. На 14 януари 2009 г. лихвеният процент е бил променен на [...] + [...] базисни пункта, а на 12 февруари 2011 г. отново е бил променен на [...] + [...] базисни пункта.

⁽²⁵⁾ Тук не е включена еднократната премия в размер на [...] % от заема, т.е. 19 500 EUR. Това ще бъде разглеждано по-долу в раздела относно възстановяване на помощта.

⁽²⁶⁾ Тук не е включена еднократната премия в размер на [...] % от заема, т.е. 2 900 EUR. Това ще бъде разглеждано по-долу в раздела относно възстановяване на помощта.

че общият финансов разход по заема, покрит от гаранцията G-II, е най-малко [...] базисни пункта под референтния лихвен процент, с което се предоставя финансово предимство на ÅI. Според информацията, с която разполага Комисията, лихвеният процент по гаранцията заем не се е променил след издаването му.

Гаранция G-III

- (85) На 13 декември 2005 г. МП издава нова гаранция в полза на ÅI. Тази гаранция е трябвало да покрие „референтния заем“, т.е. заема от 9 октомври 2003 г., който първоначално не е бил гарантиран, с което условията по този заем се променят. Лихвеният процент по заема към този момент е променен на [...] % годишно. Гаранционната такса е определена на [...] % от размера на заема, което означава общ финансов разход от [...] % годишно⁽²⁷⁾ (приложимите от тази дата условия са еднакви с описаните по-горе приложими условия за заема, покрит от гаранция G-I, включително измененията на лихвения процент във времето.)
- (86) Референтният лихвен процент за G-III трябва да се изчисли на база едногодишния Euribor на 12 декември 2005 г., който е бил 2,769 %. Към този момент рейтингът на ÅI е „задоволителен“ по смисъла на съобщението относно референтния лихвен процент. Като се отчита нормално ниво на обезпеченост, референтният лихвен процент по този заем достига 4,969 % годишно. Това е повече от общия финансов разход по G-III в размер на [...] % годишно. Следователно МП е предоставило на ÅI съответно финансово предимство от най-малко [...] % годишно.

5.2. НАРУШАВАНЕ НА КОНКУРЕНЦИЯТА И ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ТЪРГОВИЯТА

- (87) Финландските власти твърдят, че въпросните мерки не се отразяват на търговията между държавите-членки и следователно не представляват държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС. В подкрепа на този аргумент Финландия по същество твърди, че ÅI е само едно от няколко предприятия, които осъществяват дейност на пазара на недвижими имоти, и не е най-голямото сред тях. Следователно няма доказателства, че мерките, ако се счете, че те представляват държавна помощ, биха затвърдили положението на ÅI в ущърб на конкурентите.
- (88) Комисията не може да приеме това становище. Фактът, че на ÅI е предоставено финансово предимство, което не е било достъпно за неговите конкуренти (а както потвърждава Финландия на пазара на недвижими имоти в Оланд присъстват няколко други оператори), означава, че ÅI е имало възможност да направи големи инвестиции и да разшири своята дейност при финансови условия, които са били по-благоприятни от предоставените на неговите конкуренти (които биха могли да решат да

направят подобни инвестиции при отсъствие на предимството, предоставено на ÅI). Не е необходимо да се доказва, че мерките са позволили на ÅI да отнеме пазарни дялове от определен конкурент.

- (89) Също така, предоставеното на ÅI предимство е можело да засегне търговията между държавите-членки. Вярно е, че Оланд представлява малък пазар, разположен на архипелаг, до който има достъп единствено по море или въздух, и че по силата на Договора за присъединяване на Финландия към ЕС там се прилагат специални ограничения върху правото на установяване. При все това остава фактът, че няма абсолютни пречки пред чуждестранните предприятия, които осъществяват дейност в Оланд, и със сигурност няма пречки за такива предприятия, които инвестират в местния пазар на недвижими имоти. Комисията отбелязва също, че Финландия не е оспорила твърдението в решението за откриване, че в миналото в Оланд са придобивани недвижими имоти от предприятия, установени в други държави-членки. Следователно всяко предимство, предоставено на ÅI чрез тези мерки, би имало най-малкото потенциала да засегне търговията между държавите-членки чрез неоправдано засилване на позицията на ÅI спрямо потенциалните чуждестранни конкуренти или инвеститори.

5.3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ОТНОСНО ОПРЕДЕЛЯНЕТО КАТО ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

- (90) Поради гореизложените причини Комисията счита, че всички увеличения на капитала (с изключение на C-I, C-II и C-III) и гаранции по заеми с номера G-I, G-II и G-III представляват държавна помощ по смисъла на член 107 от ДФЕС.

6. ПРЕДПОЛАГАЕМА ПРАВОМЕРНОСТ НА МЯРКАТА

- (91) Според твърденията на Финландия както капиталовите инжекции, така и гаранциите, в случай че представляват държавна помощ, са правомерни в рамките на схемите за помощ, които са били въведени преди членството на Финландия в ЕС и надлежно внесени в Надзорния орган на ЕАСТ преди присъединяването към ЕС под референтни номера 93-074 (увеличения на капитала) и 93-079 (гаранции).
- (92) Този аргумент следва да се разгледа в контекста на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 659/1999. Съгласно член 1, буква г) „схема за помощ“ означава „всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер“. Освен това съгласно член 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 659/1999 „съществуваща помощ“ означава: „i) без да се засягат членове 144 и 172 от Акта за присъединяване на Австрия, Финландия и Швеция всяка помощ, която съществува в съответната

⁽²⁷⁾ Тук не е включена еднократната премия в размер на [...] % от заема, т.е. 6 500 EUR. Това ще бъде разгледано по-долу в раздела относно възстановяване на помощта.

държава-членка преди влизането в сила на Договора, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които са били въведени в действие преди и продължават да се прилагат след влизането в сила на Договора“.

- (93) Финландия се присъедини към Европейската общност на 1 януари 1995 г. Освен това съгласно член 172, параграф 5 от Договора за присъединяване на Австрия, Финландия и Швеция „[...] държавни помощи, отпуснати от новите държави-членки през 1994 г., за които Надзорният орган на ЕАСТ не е бил нотифициран или е бил нотифициран, но помощта е била отпусната преди решението на Надзорния орган на ЕАСТ в нарушение на Споразумението за ЕИП или условията, предвидени в него, не се разглеждат в резултат на това нарушение като съществуващи държавни помощи по смисъла на член 93, параграф 1 от Договора за създаване на ЕО [...]“.
- (94) Освен това съгласно член 1, буква в) от Регламент (ЕО) № 659/1999, „нова помощ“ означава всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществували помощ, включително измененията на съществувала помощ⁽²⁸⁾.
- (95) На последно място, член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за прилагането от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета относно определянето на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за създаване на Европейската общност⁽²⁹⁾ определя изменението на съществуваща помощ като „всякакво изменение, различно от промени от чисто формален или административен характер, което не оказва влияние върху оценката на съвместимостта на мярката за помощ с общия пазар. Увеличение на първоначалния бюджет на дадена съществуваща схема за помощ до 20 % няма да се счита за промяна на съществуваща помощ.“
- (96) От горното следва, че мярка, която предхожда присъединяването и продължава схема за държавна помощ, може да бъде сметната за съществуваща помощ, ако са изпълнени две условия. Първото е схемата да е приведена в действие преди влизането в сила на Договора за ЕО, а второто е от този момент нататък естеството на схемата да не е съществено изменено.
- (97) Комисията ще оцени аргумента на Финландия относно правомерността на мярката поотделно за всяка от предполагаемите схеми.

⁽²⁸⁾ В *Гибралтар срещу Комисията* (обединени дела T-195/01 и T-207/01 *Правителството на Гибралтар срещу Комисията* [2002] ECR II-2309, точки 109—111) Първоинстанционният съд отбелязва, че съгласно член 1, буква в) от Регламент (ЕО) № 659/99, „измененията на съществуваща помощ“ следва да се разглеждат като нова помощ. Следователно само изменението следва да се класифицира като нова помощ. Когато обаче изменението засяга самата същност на първоначалната схема, тъй като то не може да се отграничи от схемата, последната се трансформира в нова схема за помощ (обединени дела T-254/00, T 270/00 и T 277/00 *Hotel Cipriani* срещу *Комисията*, решение от 28.11.2008 г., точки 358—359).

⁽²⁹⁾ ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1.

6.1. ПРЕДПОЛАГАЕМАТА ГАРАНЦИОННА СХЕМА (93-079)

- (98) Комисията най-напред ще оцени дали тези мерки представляват държавна помощ по смисъла на член 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 659/1999.
- (99) Националното правно основание за гаранционната схема е провинциалният Закон относно провинциалните гаранции за промишлеността и някои други сектори на предприемачеството (ÅFS 1966:14)⁽³⁰⁾, който е приет през 1966 г. и е изменен с ÅFS 1979:84, 1982:37, 1988:53, 1992:9, 1994:29, 1996:56 и 2002:23. По отношение на бюджета или финансовия пакет към момента на присъединяване на Финландия към ЕС провинциалният закон от 1966 г. гласи, че „размерът на неизплатените гаранции или заеми⁽³¹⁾ в който и да е момент не може да надвишава 20 000 000 FIM“. От друга страна въпросната мярка не предвижда каквото и да е ограничение на прилагането им във времето.
- (100) Предвид гореизложеното и разпоредбите на националния закон, на пръв поглед изглежда, че мерките отговарят на определението за схема за помощ, тъй като изглежда законът позволява помощ, която не е свързана с конкретен проект, да се предостави на едно или повече предприятия за неограничен период от време. Въпросната предполагаема схема е въведена на 1 септември 1982 г., т.е. много преди 1 януари 1994 г., и е съобщена на Надзорния орган на ЕАСТ. Следователно първото условие за съществуваща помощ изглежда е удовлетворено, тъй като първоначалната схема е въведена преди влизането в сила на Договора във Финландия и дори преди 1 януари 1994 г., което означава, че в този случай член 172, параграф 5 от Договора за присъединяване на Австрия, Финландия и Швеция не е приложим.
- (101) Комисията обаче трябва да оцени и дали мерките са претърпели някакви съществени изменения от 1 януари 1994 г.
- (102) След 1 януари 1994 г. и преди отпускането на първата гаранция на 14 август 2003 г. регионалните органи са постановили най-малко три изменения на гаранционната схема (с провинциални закони 1994:29, 1996:56 и 2002:23). Тези изменения предвиждат съществено увеличаване на бюджета по схемата (т.е. увеличаване на общата сума на гаранциите, които могат да бъдат отпуснати във всеки един момент). Тъй като настоящият случай засяга предоставянето на гаранция по заем, следва да се оцени дали измененията по отношение на бюджета по схемата, въведени преди разглежданата мярка, следва да се считат за съществени и разграничими от съществуващата схема.
- (103) Както беше описано, съгласно член 4 от Регламент (ЕО) № 794/2004 изменения на бюджета над 20 % представляват промяна на съществуваща схема за помощ. Две от гореспомнатите изменения⁽³²⁾ са увеличили първоначалния бюджет на схемата респективно с 50 % и 150 %. Тези увеличения на бюджета представляват съществени изменения на схемата, за които Комисията не е уведомена.

⁽³⁰⁾ Landskapslag om landskapsgarantier för industrier och andra näringsgrenar, ÅFS 1966:14.

⁽³¹⁾ В приложното поле на закона попадат и някои заеми (бележка на Комисията).

⁽³²⁾ С изменението от 3 март 1994 г. бюджетът се увеличава от 20 млн. FIM на 30 млн. FIM, а с изменението от 16 февруари 1996 г. той се увеличава от 30 млн. FIM на 50 млн. FIM.

- (104) Ефектът от тези съществени изменения не може да се разглежда като разграничим от предполагаемата схема, в резултат на което схемата в нейната цялост се превръща в нова схема. Първоначалната схема за помощ е ограничена единствено по отношение на общата сума на допустимите неизплатени гаранции във всеки един момент. При тази особена конфигурация едно много съществено увеличаване на бюджета (без каквото и да е друго изменение на схемата) оказва влияние върху самото естество на съществуващите правила.
- (105) В допълнение Комисията отбелязва, че от документацията относно гаранциите, представена от Финландия, не проличава правното основание за тези гаранции да е била предполагаемата схема за помощ.
- (106) Следователно гаранциите, обхванати от настоящото решение, трябва да се считат за нова помощ. С оглед на факта, че помощта е приведена в действие без предварителното съгласие на Комисията, изисквано съгласно член 108 от ДФЕС, тя е непропорционална.

6.2. ПРЕДПОЛАГАЕМАТА СХЕМА ЗА ЗАПИСВАНЕ НА АКЦИИ (93-079)

- (107) Националните правила относно тази предполагаема схема са обявени пред Надзорния орган на ЕАСТ като разпоредби за помощ относно записване на акции. От представените по това време документи проличава, че като национално правно основание е посочен „годишният бюджет за Оланд“. Под заглавието „максимален допустим интензитет на помощта, която (...) може да бъде получена за който и да е проект“ Финландия е посочила „30 %“. Освен това под заглавието „Бюджет/разходи“ Финландия е посочила бюджети за годините 1992—1994, но е оставила непопълнено полето под заглавието „Общ разчетен бюджет за целия планов период по схемата“.
- (108) В процеса на разследването Финландия обясни, че формалното правно основание за предполагаемата схема е Законът за автономност на Оланд (1144/1991), който е приет през 1991 г. Съгласно точка 18, параграф 22 органите на местната власт в Оланд имат „обща правомощия“ да приемат различни видове мерки, насочени към насърчаване на икономиката на Оланд. Тези правомощия се прилагат (например чрез заеми, капиталови инжекции, гаранции) чрез разпоредби в годишния общ бюджет за МП.
- (109) Комисията отбелязва следното:
- (110) Независимо от факта, че Финландия може да квалифицира правомощията на местните органи за предоставяне на такива капиталови инжекции (в рамките на предоставените им от Закона за автономността общи правомощия) като „схема“, Комисията трябва да провери дали разпоредбите на националното законодателство, установяващи тези правомощия, отговарят на определението за „схема“ съгласно член 1, буква г) от Регламент (ЕО) № 659/1999. В това отношение правно основание (точка 18, параграф 22 от Закон 1144/1991) изглежда се явяват правилата, свързани с разпределението на

правомощия между различните органи в правния ред на Финландия, и изглежда те не отговарят на изискванията, за да представляват схема за помощ (която наред с останалото се определя като „... акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ ...“). За всяко разпределяне на капитал за индивидуален получател първо би бил необходим бюджетен кредит в годишния бюджет на МП (гласуван по усмотрение на областния съвет на Оланд), а след това — изпълнението на решения, взети от МП. Следователно изглежда капиталовите инжекции, предоставени в рамките на тези правомощия, трябва да се разглеждат по-скоро като следствие на индивидуални решения отколкото като схема за помощ.

- (111) При всички случаи Комисията отбелязва и че предполагаемата схема се отнася единствено за годините 1992—1994, тъй като под заглавие „Бюджет/разходи“ не е посочена друга информация, въпреки че правното основание е „годишният бюджет за Оланд“.
- (112) На последно място Комисията отбелязва, че Финландия е посочила 30 % като максимален интензитет на помощта, която може „да бъде получена за който и да е проект“. При всички случаи това може да се разбира единствено в смисъл, че е предвидено капиталовите инжекции по линия на тази предполагаема схема да се използват заедно със значително частно участие (най-малко 70 %) в „проекти“, предназначени да способстват за целите на предполагаемата схема, представени като „Туризм, промишленост, научноизследователска и развойна дейност“. Увеличенията на капитала, разглеждани в настоящото решение, не отговарят на това формално условие и следователно не могат да бъдат обхванати от националните законови разпоредби, които са представени на Надзорния орган на ЕАСТ, независимо дали тези мерки представляват същинска схема за помощ и, ако това е така, дали тя е била приложима преди 1994 г.
- (113) Следователно държавната помощ, предоставена под формата на увеличения на капитала на ÅI, представлява нова помощ. Тъй като помощта е приведена в действие без предварителното съгласие на Комисията, изисквано съгласно член 108 от ДФЕС, тя е непропорционална.

6.3. ДОПЪЛНИТЕЛЕН КОМЕНТАР ПО СКОРОШНИ РЕШЕНИЯ НА ФИНЛАНДСКИЯ ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

- (114) Следва да се отбележи, че наскоро две мерки, преоставени от МП на ÅI, са отменени от национален финландски съд. Мерките са i) увеличение на капитала под номер С-ХI, изплатено на ÅI през 2007 г. (вж. коментара в съображение 16 по-горе) и ii) гаранция по заем от 2006 г., която никога не е приведена в действие. С решение от 6 април 2011 г. Върховният административен съд се произнася дали решенията на МП са взети в съответствие с националните административни правила. В това свое решение обаче съдът оценява и дали е имало достатъчно признаци че мерките представляват държавна помощ, като има предвид, че местните органи е трябвало да уведомят Комисията за

тях, преди да ги приведат в действие. Съдът установява, че на пръв поглед всички критерии за държавна помощ са изпълнени. Съдът анализира също твърдението на Финландия, че мерките — в случай че представляват държавна помощ — биха попаднали в обхвата на приложимите преди присъединяването национални правила и следователно отговарят на критериите за „съществуваща помощ“. При анализа Съдът прави задълбочена оценка на националните правила и констатира, че независимо дали тези правила постигат изискванията за същински схеми за държавна помощ, решенията на местните органи не отговарят на формалното изискване съгласно националните правила основно поради причините, представени по-горе от Комисията. Следователно заключенията на националния Върховен административен съд са в съгласие с тези на Комисията, че разследваната капиталова инжекция под номер С-ХІ включва нова държавна помощ. Върховният съд достига до същото заключение по отношение на гаранцията по заем от 2006 г. Тъй като гаранцията не е приведена в действие, тя не е разглеждана в настоящото решение.

7. СЪВМЕСТИМОСТ

- (115) В общи линии Финландия твърди, че мерките, в случай че бъдат квалифицирани като държавна помощ, все пак са съвместими с вътрешния пазар, тъй като целта на дейността на ÅI, финансирана от помощта, е била улесняване на развитието на региона и разкриване на нови работни места.
- (116) Въпреки че по принцип е забранена, държавната помощ все пак ще бъде счетена за съвместима с вътрешния пазар при обстоятелствата, посочени в член 107, параграф 2 от ДФЕС и е възможно да бъде счетена за съвместима, ако е използвана за постигане на посочените в член 107, параграф 3 цели. Единственото основание за съвместимост, което може да се предвижда в този случай, е член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС, който разрешава помощ за насърчаване на икономическото развитие на региони, където жизненото равнище е необичайно ниско или където има високо равнище на непълна заетост, или член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, който предвижда че държавна помощ може да се разреши с оглед улесняване на развитието на някои икономически региони.
- (117) Съгласно правилата за регионална помощ, приложими за Финландия към онзи момент (Карти на регионалните помощи за периода 2000—2006 г. и 2007—2013 г.), град Мариехам, на чиято територия се намира проектът iTiden, при всички случаи не отговаря на изискванията за регионална помощ. Това означава, че дори ако може да се твърди, че помощта е предназначена за този проект, тя не може да се счита за съвместима. Освен това Комисията отбелязва, че Финландия не е посочила изпълнение на което и да било от условията за съвместимост съгласно правилата за регионална помощ (например относно форма на помощта, допустими разходи или максимални интензитети на помощта).
- (118) Освен това помощта не може да бъде разглеждана като съвместима с вътрешния пазар съгласно които и да било от останалите насоки и съобщения, приети от Комисията във връзка с прилагането на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, нито непосредствено съгласно този член. Финландските власти не са представили конкретен аргумент или доказателство, позволяващи на Комисията да одобри тези мерки като съвместими съгласно някоя от разпоредбите на ДФЕС.

8. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ПОМОЩТА

8.1. АРГУМЕНТИ НА ФИНЛАНДИЯ

- (119) Член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999 предвижда, че „когато са взети отрицателни решения в случаи с неправомерна помощ, Комисията решава съответната държава-членка да вземе всички необходими мерки за възстановяване на помощта от получателя [...]“. Комисията не изисква възстановяване на помощта, ако това противоречи на общ принцип на правото на Общността.“ Следователно естественото следствие е мерките, които представляват неправомерна държавна помощ за ÅI, да бъдат възстановени.
- (120) Финландия обаче твърди, че в този случай Комисията не следва да разпорежи възстановяване, тъй като Финландия има оправдани очаквания помощта да се окаже правомерна съгласно предполагаемите схеми преди присъединяването и че възстановяването би било в противоречие с даден принцип на правото на Общността. Комисията отбелязва, че официално Финландия е изтъкнала оправдани очаквания само по отношение на МП. Оправдани очаквания не са изрично изразени по отношение на получателя.
- (121) При всички случаи Комисията не може да приеме този аргумент.
- (122) По отношение на увеличението на капитала Комисията доказва по-горе, че независимо какво има причина да счита ÅI или който и да е друг относно правния статут на предполагаемата схема за записване на акции във връзка с правилата за държавна помощ, увеличението не отговарят дори на формалните условия на предполагаемата схема, за която е уведомен Надзорният орган на ЕАСТ. Следователно не може да се твърди, че ÅI може да се ползва от оправдано очакване за правомерност на увеличението на капитала, тъй като те не попадат в обхвата на националните правила, във връзка с които Финландия изтъква оправдани очаквания.
- (123) По отношение на гаранциите по заеми Комисията доказва, че гаранционната схема е била съществено изменена още преди отпускането на разглежданите в настоящото решение гаранции. Тези изменения, направени от властите на Оланд, не са съобщени на Комисията. Като следствие всички гаранции, предоставени съгласно националните правила, които формират първоначалната схема, трябва да се считат за нова помощ. Добре установен факт е, че получател на помощ не може да има оправдано

- очакване за правомерна да се счита помощ, която е трябвало да бъде съобщена на Комисията съгласно член 108 от ДФЕС, но това не е направено⁽³³⁾.
- (124) Накратко, както гаранциите, така и увеличенията на капитала представляват нова държавна помощ, за която Комисията е трябвало да бъде уведомена преди нейното привеждане в действие.
- (125) Според установената съдебна практика⁽³⁴⁾ държава-членка, чиито власти са предоставили помощ в нарушение на процедурните правила, установени в член 108 от ДФЕС, не може да се обоснове с оправданите очаквания на получателите на помощта, за да оправдае неизпълнението на задължението за предприемане на необходимите стъпки за изпълнение на решение на Комисията, с което се разпорежда възстановяване на помощта. Ако националните власти могат да се обосноват със собственото си неправомерно поведение, това напълно би обезсилило членове 107 и 108 от ДФЕС и би лишило от ефективност решенията на Комисията, взети в съответствие с тези разпоредби.
- (126) Същият принцип се прилага по необходимост, когато националните власти твърдят, че самите те са имали оправдано очакване относно законосъобразността на мерките, но не са уведомили Комисията за тях, въпреки че мерките представляват нова помощ⁽³⁵⁾.
- (127) По същия начин, по отношение на оправданите очаквания на АИ Комисията отбелязва, че в съответствие с установената съдебна практика и с оглед на задължителния характер на надзора над държавната помощ от страна на Комисията съгласно член 108 от ДФЕС, предприятията, на които е отпусната помощ, като правило не могат да имат оправдано очакване помощта да е правомерна, ако тя не е предоставена в съответствие с процедурата, постановена в този член. При нормални условия добросъвестният предприемач трябва да е в състояние да установи дали тази процедура е спазена⁽³⁶⁾.
- (128) Комисията изтъква, че АИ е предприятието с най-добри позиции да разполага с поглед върху действията на МП във връзка с предполагаемите схеми за помощ, тъй като МП е неговият главен акционер и е представен в управителния съвет на АИ от лица, които са също и членове на изпълнителния орган на МП. Този аргумент се потвърждава от факта, че както беше показано по-горе във връзка с увеличенията на капитала, представителите на АИ и на МП редовно обменят информация. Следователно Комисията счита, че в настоящия случай АИ не може да претендира за оправдано очакване независимо от факта, че Финландия не изразява изрично оправдано очакване от името на получателя на помощта.
- (129) На последно място, Комисията никога не е дала конкретни гаранции на Финландия или на получателя на помощта, че разглежданите мерки не са държавна помощ или са съвместима помощ, които биха могли да създадат очаквания в този смисъл⁽³⁷⁾.
- (130) Освен това Финландия твърди, че в случай на възстановяване на помощта, предоставена като увеличения на капитала, не е задължително елементът на помощ да представлява целия размер на предоставения капитал, а по-скоро (по аналогия с изчисляването на елемента на помощ при гаранциите) да възлиза на разходите на АИ за намиране на алтернативни инвестиции на пазарите. В този смисъл Финландия предлага цената на такова алтернативно финансиране да се установи чрез отнасяне към очакваната възвращаемост на инвестицията за административни сгради в размер на 7 %, установена в доклада на КРМГ.
- (131) Комисията не може да приеме това становище.
- (132) Със сигурност е правилно общото съждение, че в даден случай държавната помощ се изразява в разликата между предимството (под формата на финансиране), което предприятието в действителност е получило от държавните ресурси, и това, което би могло да получи на капиталовите пазари. Следователно „чрез възстановяването на помощта получателят се лишава от предимството пред конкурентите си на пазара и предходното положение се възстановява“⁽³⁸⁾.
- (133) Всеки, който осъществява инвестиция, било чрез отпускане на кредит или чрез участие в капитала на дадено предприятие, се стреми да получи съизмерима с риска възвращаемост на инвестицията си.
- (134) Когато помощта се предоставя под формата на кредит на цена под пазарните цени (каквото е случаят с гарантиран заем, когато общият финансов разход е по-нисък от лихвения процент на заема при пазарни условия) за предприятието, което не е изключено от пазара на заеми и следователно би могло, като алтернатива на помощта, да вземе заем при пазарен лихвен процент, е видно, че коригиращата цел на възстановяването може да се постигне чрез плащане на разликата (с начислена лихва) от предприятието, което ще го приведе в равнопоставено положение с неговите конкуренти.
- (135) Положението е различно при инвестиции в собствен капитал. Тук възвращаемостта не зависи от готовността на предприятието за плащане (каквото е случаят при заема), а е изцяло функция на присъщата рентабилност на модела на стопанска дейност на предприятието. Ако частният инвеститор не е убеден, че стопанската дейност ще донесе достатъчна доходност за присъщия ѝ риск, той няма да направи инвестицията, а ще насочи парите си другаде. С други думи Комисията не може да приеме, че за увеличаване на своя капитал дружеството е можело да

⁽³³⁾ Вж. Дело C-24/95 *Land Rheinland-Pfalz* срещу *Alcan Deutschland GmbH*, решение от 20.3.1997 г., [1997] ECR I-1591, точка 49.

⁽³⁴⁾ Пак там, точка 17; вж. също обединени дела C-465/09P *Diputación Foral de Vizcaya* срещу *Комисията* и C-470/09P *Territorio Histórico de Vizcaya* и *al.* срещу *Комисията*, решение от 9.6.2011 г., точка 151, все още непубликувано.

⁽³⁵⁾ Вж. бележка под линия 34.

⁽³⁶⁾ Дело C-5/89 *Германия* срещу *Комисията* [1990] ECR I-3437, точка 14.

⁽³⁷⁾ Обединени дела T-427/04 и T-15/05 *Франция* и *France Télécom* срещу *Комисията* [2009] ECR II-4315, точка 261.

⁽³⁸⁾ Дело C-348/93 *Комисията* срещу *Италия* [1995] ECR I-673, точка 27.

спечели същите пари на капиталовия пазар, като предложи по-висока доходност, тъй като очакваните резултати не са му позволявали да предложи по-висока доходност на инвеститора в капитал. Следователно служещото за сравнение положение, т.е. положението при отсъствие на помощ, до което трябва да доведе или да се възпроизведе от възстановяването на помощта, означава липса на каквато и да е инвестиция в капитал. Следователно помощта, подлежаща на възстановяване, е пълният размер на увеличенията на капитала.

- (136) Следователно Комисията не може да приеме становището на Финландия във връзка с елемента на помощ в увеличенията на капитала.

8.2. ПОМОЩ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

- (137) В резултат на това установената от Комисията неправомерна и несъвместима помощ, която Финландия трябва да си възстанови от ÅI, е както следва:

- (138) Увеличения на капитала:

- а) Увеличение на капитала C-IV: 353 199,00 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 20 юли 2001 г.
- б) Увеличение на капитала C-V: 599 933,78 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 15 август 2002 г.
- в) Увеличение на капитала C-VI: 799 911,64 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 13 март 2003 г.
- г) Увеличение на капитала C-VII: 515 165,97 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 6 май 2004 г.
- д) Увеличение на капитала C-VIII: 669 896,95 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 30 септември 2004 г.
- е) Увеличение на капитала C-IX: 199 977,91 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 16 юни 2005 г.
- ж) Увеличение на капитала C-X: 234 961,43 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 16 юни 2005 г.
- з) Увеличение на капитала C-XI: 1 379 998,95 EUR. Тази помощ е предоставена на ÅI на 15 февруари 2007 г.

- (139) Гаранции по заеми: съгласно точка 4.2 от известието относно гаранциите (подробни обяснения са дадени в съображения 66—80) елементът на помощ за всички гаранции се изчислява като разликата между референтния лихвен процент, приложен като съпоставим показател за разходи по заем, които дружество с финансово състояние, сравнимо с това на ÅI, би понесло без гаранцията, от една страна, и лихвения процент, получен чрез държавната гаранция, след приспадане на платените премии, от друга страна.

- а) По отношение на гаранция G-I елементът на помощ се формира от разликата между референтния лихвен процент за заем за предприятие от рейтингова категория „слаб (B)“ при нормална обезпеченост и общия финансов разход по заема, покрит от гаранцията (който се равнява на платените премии по гаранцията плюс лихвата по заема). Тази помощ е предоставена на ÅI на 9 октомври 2003 г. (както е пояснено в съображения 81 и 82). От тази сума трябва да се приспадне еднократната премия по гаранцията в размер на 19 500 EUR ⁽³⁹⁾.

- б) По отношение на гаранция G-II елементът на помощ се формира от разликата между референтния лихвен процент за заем за предприятие от рейтингова категория „слаб (B)“ при нормална обезпеченост и общия финансов разход по заема, покрит от гаранцията (който се равнява на платените премии по гаранцията плюс лихвата по заема). Тази помощ е предоставена на ÅI на 2 ноември 2004 г. От тази сума трябва да се приспадне еднократната премия по гаранцията в размер на 2 900 EUR ⁽⁴⁰⁾.

- в) По отношение на гаранция G-III елементът на помощ се формира от разликата между референтния лихвен процент за заем за предприятие от рейтингова категория „задоволителен (BB)“ при нормална обезпеченост и общия финансов разход по заема, покрит от гаранцията (който се равнява на платените премии по гаранцията плюс лихвата по заема). Тази помощ е предоставена на ÅI на 13 декември 2005 г. От тази сума трябва да се приспадне еднократната премия по гаранцията в размер на 6 500 EUR ⁽⁴¹⁾.

- (140) Точната обща сума на помощта, подлежаща на възстановяване, ще се определи от финландските власти в сътрудничество с Комисията в рамките на процедура по възстановяване, в съответствие с методиката, описана в съображения 138—139 по-горе. Към размера на помощта, който предстои да се определи, се прибавя лихвата от датата на предоставяне на получателя до датата на възстановяване на помощта. Комисията призовава финландските власти, в съответствие със задължението им за честно сътрудничество, да съдействат при определянето на точната сума на помощта, подлежаща на възстановяване,

⁽³⁹⁾ Вж. съображение 81 и бележка под линия 25.

⁽⁴⁰⁾ Вж. съображение 83 и бележка под линия 26.

⁽⁴¹⁾ Вж. съображение 85 и бележка под линия 27.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Увеличението на капитала в размер на 84 094,39 EUR, предоставено от Финландия в полза на Ålands Industrihus AB на 18 юни 1997 г., не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Член 2

Мерките за държавна помощ, изброени в точка 8.2 от настоящото решение, неправомерно предоставени от Финландия в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз в полза на Ålands Industrihus AB, са несъвместими с вътрешния пазар.

Член 3

1. Финландия си възстановява от получателя държавната помощ, посочена в член 2.

2. Върху сумите, подлежащи на възстановяване, се начисляват лихви от датата, на която са били предоставени на разположение на получателя, до датата на действителното възстановяване.

3. Лихвата се изчислява с натрупване в съответствие с глава V от Регламент (ЕО) № 794/2004.

4. Финландия анулира всички останали плащания на помощта, посочена в член 2, считано от датата на приемане на настоящото решение.

Член 4

1. Възстановяването на помощта, посочена в член 2, се извършва незабавно и ефективно.

2. Финландия гарантира изпълнението на настоящото решение в срок от четири месеца от датата, на която е уведомена за него.

Член 5

1. В срок от два месеца след уведомлението за настоящото решение Финландия изпраща следната информация на Комисията:

а) общата сума (главница и лихви), подлежаща на възстановяване от получателя;

б) подробно описание на вече предприетите или планирани мерки за спазване на настоящото решение;

в) документи, доказващи, че на получателя е наредено да възстанови помощта.

2. Финландия информира Комисията за напредъка по националните мерки, предприети за изпълнение на настоящото решение, до пълното възстановяване на помощта, посочена в член 2. При поискване от страна на Комисията тя незабавно представя информация за вече предприетите и планираните мерки за спазване на настоящото решение. Тя предоставя също подробна информация относно сумите на помощта и лихвите, които вече са възстановени от получателя.

Член 6

Адресат на настоящото решение е Република Финландия.

Съставено в Брюксел на 13 юли 2011 година.

За Комисията

Joaquín ALMUNIA

Заместник-председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

Информация относно размера на получената помощ, на помощта, подлежаща на възстановяване, и на вече възстановената помощ

Наименование на получателя	Обща сума на помощта, получена по схемата (*)	Обща сума на помощта, подлежаща на възстановяване (*) (Главница)	Обща сума на вече възстановената помощ (*)	
			Главница	Лихва по възстановяването

(*) млн. в национална валута